

Spis treści

Przedmowa do wydania IV	XVII
Wykaz skrótów.....	XIX
Rozdział I. Pojęcie, przedmiot, systematyka i funkcje prawa pracy.....	1
§ 1. Praca człowieka a prawo – uwagi ogólne	2
§ 2. Pojęcie, przedmiot i systematyka prawa pracy	5
I. Uwagi ogólne	5
II. Stosunki pracy	7
III. Stosunki prawne związane ze stosunkami pracy	14
IV. Systematyka prawa pracy	16
§ 3. Funkcje prawa pracy	17
§ 4. Prawo pracy w systemie prawa	21
I. Kryterium wyodrębnienia prawa pracy w systemie prawa	21
II. Stosunek prawa pracy do innych gałęzi prawa	23
1. Prawo pracy a prawo konstytucyjne	23
2. Prawo pracy a prawo cywilne	24
3. Prawo pracy a prawo administracyjne	25
4. Prawo pracy a prawo ubezpieczenia społecznego	27
5. Prawo pracy a inne gałęzie prawa	27
III. Cechy prawa pracy na tle innych gałęzi	28
Rozdział II. Zasady i normy prawa pracy	31
§ 5. Uwagi wprowadzające	32
§ 6. Klasyfikacja i rodzaje zasad prawa pracy	33
I. Kryteria wyodrębnienia	33
II. Funkcje zasad	37
§ 7. Podstawowe zasady prawa pracy	37
I. Zasada wolności pracy	37
II. Zasada poszanowania godności i dóbr osobistych pracownika	38
III. Zasady: równości i niedyskryminacji	41
IV. Zasada prawa do godziwego wynagrodzenia	46
V. Zasada prawa do wypoczynku	47
VI. Zasada prawa do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	48
VII. Zasada zaspokajania potrzeb socjalnych, bytowych i kulturalnych pracowników	49
VIII. Zasada ułatwiania podnoszenia kwalifikacji zawodowych	50

IX. Zasada wolności koalicji	51
X. Zasada partycypacji	52
XI. Zasada nadzoru i kontroli nad warunkami pracy	53
XII. Zasada uprzywilejowania pracownika – rodzaje norm prawa pracy	54
§ 8. Zasady-metanormy prawa pracy – stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego do stosunków pracy	59
Rozdział III. Źródła prawa pracy	63
§ 9. Pojęcie, rodzaje, systematyka i hierarchia źródeł prawa pracy	64
I. Uwagi wstępne	64
II. Rodzaje i systematyka źródeł prawa pracy	65
III. Hierarchia źródeł prawa pracy	68
§ 10. Międzynarodowe i europejskie źródła prawa pracy	70
I. Miejsce prawa międzynarodowego i europejskiego w systemie źródeł prawa pracy. Uwagi wstępne	70
II. Miejsce prawa europejskiego w systemie źródeł prawa pracy	72
III. Międzynarodowe prawo pracy	72
IV. Europejskie prawo pracy	78
§ 11. Krajowe źródła prawa o charakterze powszechnie obowiązującym	82
I. Uwagi wstępne	82
II. Ogólne źródła prawa stosunku pracy	83
III. Pragmatyki pracownicze	84
IV. Źródła zbiorowego prawa pracy	86
V. Źródła prawa nadzoru nad warunkami pracy i prawa o promocji zatrudnienia	87
§ 12. Specyficzne źródła prawa pracy	87
I. Uwagi wstępne – kontrowersje wokół normatywnego charakteru specyficznych źródeł prawa pracy	87
II. Układy zbiorowe pracy	90
1. Pojęcie i rodzaje układów	90
2. Zakres podmiotowy układu	92
3. Strony układu	93
4. Zakres przedmiotowy (treść) układów	95
5. Zawarcie i rejestracja układu	97
6. Utrata mocy obowiązującej, zmiany i zawieszenie układu .	98
III. Porozumienia zbiorowe	99
IV. Regulaminy pracy	102
1. Uwagi wstępne	102
2. Treść regulaminu pracy	102
3. Tryb wprowadzania regulaminu pracy i jego wejście w życie	103
4. Zmiany regulaminu pracy	104
V. Regulaminy wynagradzania	105
1. Uwagi wstępne	105
2. Treść regulaminu wynagradzania	106

3. Tryb wprowadzania regulaminu wynagradzania i jego wejście w życie	106
4. Zmiany regulaminu wynagradzania	107
VI. Inne regulaminy	108
VII. Statuty	108
Rozdział IV. Charakterystyka stosunku pracy	110
§ 13. Pojęcie i charakter prawny stosunku pracy	110
I. Uwagi wstępne – od najmu pracy do najmu pracownika	110
II. Pojęcie i rodzaje stosunku pracy	112
III. Charakter prawny stosunku pracy – istota pracowniczego podporządkowania	114
§ 14. Usługi, praca, służba – stosunek pracy a niepracownicze stosunki zatrudnienia	118
§ 15. Strony stosunku pracy	121
I. Pracownik	121
II. Pracodawca	127
1. Uwagi wstępne – koncepcje teoretyczne pracodawcy	127
2. Pojęcie pracodawcy	129
3. Osoba lub organ reprezentujący pracodawcę	133
4. Pracodawca a zakład pracy	134
5. Zmiana pracodawcy przy zachowaniu tożsamości stosunku pracy	136
Rozdział V. Nawiązanie umownego stosunku pracy	138
§ 16. Uwagi wstępne	138
§ 17. Pojęcie i rodzaje umów o pracę	140
§ 18. Forma umowy o pracę	143
§ 19. Treść umowy o pracę	144
§ 20. Zawarcie umowy o pracę	147
Rozdział VI. Ustanie umownego stosunku pracy	150
§ 21. Wprowadzenie. Zagadnienia problemowe i pojęciowe	151
I. Uwagi ogólne i rys historyczny ochrony trwałości umownego stosunku pracy	151
II. Ochrona trwałości stosunku pracy w Europie i Stanach Zjednoczonych. Zagadnienie powszechnej ochrony trwałości stosunku pracy	153
III. Zakaz arbitralnego rozwiązania stosunku pracy jako ogólna zasada europejskiego prawa pracy	156
IV. Podstawy aksjologiczne ochrony trwałości stosunku pracy	156
V. Zagadnienia terminologiczne	158
§ 22. Rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron	160
§ 23. Forma, sposób i tryb rozwiązania umowy o pracę	161
I. Forma czynności prawnych skutkujących rozwiązaniem umowy o pracę	161
II. Skutki niezachowania formy pisemnej wypowiedzenia i rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	162

III.	Sposób i data złożenia wypowiedzenia i rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	163
IV.	Konsultacja rozwiązania umowy o pracę ze związkiem zawodowym	165
§ 24.	Wypowiedzenie umowy o pracę	170
I.	Pojęcie i treść wypowiedzenia	170
II.	Okres i termin wypowiedzenia	171
III.	Wypowiedzenie przez pracodawcę umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony	173
1.	Obowiązek uzasadnienia wypowiedzenia. Konstrukcja prawna	174
2.	Relacje pomiędzy klauzulą „wypowiedzenia nieuzasadnionego” a klauzulami „zasad współżycia społecznego” oraz „społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa”	177
3.	Kryteria i przyczyny wypowiedzenia	178
3.1.	Zasada ultima ratio wypowiedzenia umowy o pracę	184
3.2.	Okoliczności dotyczące sytuacji rodzinnej i osobistej pracownika	185
IV.	Wypowiedzenie przez pracodawcę terminowych umów o pracę	185
1.	Wypowiedzenie umowy zawartej na okres próbny	185
2.	Wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas określony	186
V.	Wypowiedzenie umowy o pracę przez pracownika	186
§ 25.	Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	186
I.	Uwagi ogólne	186
II.	Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę	188
1.	Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika	188
1.1.	Rozwiązanie umowy z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych	189
1.2.	Rozwiązanie umowy z powodu popełnienia przestępstwa przez pracownika	193
1.3.	Rozwiązanie umowy z powodu utraty przez pracownika uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku.....	196
1.4.	Termin na bezzwłoczne rozwiązanie umowy.....	196
2.	Rozwiązanie przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez pracownika	197
3.	Obowiązek ponownego zatrudnienia pracownika po powrocie do pracy	199
III.	Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika	200

1. Rozwiązanie umowy z powodu szkodliwego wpływu na zdrowie pracownika	200
2. Rozwiązanie umowy z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracodawcy	201
§ 26. Prawo pracownika do odwołania się od rozwiązania umowy o pracę i ciężar dowodu	203
§ 27. Szczególna ochrona trwałości stosunku pracy	205
§ 28. Zwolnienia grupowe	210
I. Uwagi ogólne	210
II. Zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy o zwolnieniach grupowych	211
III. Pojęcie zwolnienia grupowego	211
IV. Przyczyny niedotyczące pracownika	212
V. Procedura zwolnienia grupowego	212
VI. Porozumienie (regulamin) w sprawie zwolnień grupowych ..	213
VII. Uchylenie szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy	214
VIII. Zwolnienia z powodu upadłości i likwidacji pracodawcy	215
IX. Świadczenia należne pracownikom z tytułu zwolnień grupowych	216
X. Roszczenie o ponowne nawiązanie stosunku pracy	217
§ 29. Sanckje i roszczenia z tytułu wadliwego rozwiązania umowy o pracę	217
I. Ogólnie o skutkach wadliwych czynności stron	217
II. Roszczenia pracownika z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę	219
1. Roszczenia z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony	219
1.1. Roszczenie o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia, przywrócenie do pracy oraz o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy	219
1.2. Roszczenie o odszkodowanie	222
1.3. Odszkodowanie zastępcze (<i>facultas alternativa</i>)	224
1.3.1. Zarzut braku możliwości lub celowości przywrócenia do pracy	224
1.3.2. Sprzecznosc przywrócenia do pracy z zasadami współżycia społecznego i społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa	225
2. Roszczenia z tytułu wadliwego wypowiedzenia umów terminowych	226
III. Roszczenia pracownika z tytułu wadliwego rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę bez wypowiedzenia	226
1. Roszczenia z tytułu wadliwego rozwiązania umowy zawartej na czas nieokreślony	226
2. Roszczenia z tytułu wadliwego rozwiązania umów terminowych	227

IV. Roszczenia pracownika z tytułu naruszenia przez pracodawcę przepisów regulujących wygaśnięcie umowy o pracę	227
V. Roszczenia pracodawcy z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę przez pracownika	228
§ 30. Wygaśnięcie umowy o pracę	228
Rozdział VII. Zmiany stosunku pracy	231
§ 31. Wprowadzenie	231
§ 32. Zmiana podstawy prawnej stosunku pracy	233
§ 33. Zmiana pracodawcy	234
I. Przejście zakładu pracy na innego pracodawcę	234
1. Regulacje prawne i ich ratio legis	234
2. Pojęcie zakładu pracy, części zakładu pracy oraz przejścia w rozumieniu art. 23 ¹ KP i dyrektywy 2001/23/WE	235
3. Podstawy prawne i data przejścia	240
4. Ogólne skutki prawne przejścia i odpowiedzialność pracodawców za zobowiązania	242
5. Rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika za uprzedzeniem	244
6. Skutki prawne przejścia wobec pracowników zatrudnionych na podstawie pozaumownych stosunków pracy	245
7. Obowiązki informacyjne i negocjacyjne pracodawców	245
II. Zmiana pracodawcy w wyniku zmian normatywnych oraz na podstawie jednostronnych decyzji pracodawcy	246
§ 34. Zmiana treści umownego stosunku pracy	247
I. Wprowadzenie	247
II. Porozumienie zmieniające	247
III. Wypowiedzenie zmieniające	248
1. Konstrukcja prawna i zakres	248
2. Warunki braku wadliwości i skutki wypowiedzenia zmieniającego	249
3. Przedmiot wypowiedzenia	250
4. Ochrona przed zmianą treści stosunku pracy i roszczenia pracownika z tytułu wadliwego wypowiedzenia zmieniającego	251
IV. Zmiany normatywne treści umownego stosunku pracy	256
V. Zmiana treści umownego stosunku pracy na podstawie innych niż wypowiedzenie zmieniające jednostronnych czynności pracodawcy	258
1. Czasowe powierzenie innej pracy	258
2. Przeniesienie do innej pracy	260
§ 35. Zmiana treści pozaumownych stosunków pracy	262
§ 36. Zawieszenie stosunku pracy i stan nieczynny	264
Rozdział VIII. Pozaumowne stosunki pracy	267
§ 37. Uwagi wstępne	268
§ 38. Stosunki pracy z powołania	268

I. Zakres podmiotowy stosunków pracy z powołania	268
II. Charakter prawny aktu powołania	270
III. Cechy charakterystyczne stosunków pracy z powołania	271
§ 39. Stosunki pracy z mianowania	272
I. Uwagi wstępne	272
II. Zakres podmiotowy stosunków pracy z mianowania	273
III. Charakter prawny aktu mianowania	273
IV. Cechy charakterystyczne stosunków pracy z mianowania	275
§ 40. Stosunki pracy z wyboru	276
§ 41. Spółdzielcze stosunki pracy	277
Rozdział IX. Praca tymczasowa i telepraca jako elastyczne i nietypowe formy zatrudnienia	279
§ 42. Pojęcie elastycznych form zatrudnienia pracowniczego	281
§ 43. Koncepcja <i>flexicurity</i>	281
§ 44. Typowe i nietypowe formy zatrudnienia pracowniczego	283
§ 45. Praca tymczasowa	284
I. Ogólna charakterystyka pracy tymczasowej i najważniejsze definicje	284
II. Zasady zatrudniania pracowników tymczasowych i kierowania tych pracowników do wykonywania pracy tymczasowej	291
III. Realizacja i ustanie zatrudnienia tymczasowego	294
§ 46. Telepraca	297
I. Uwagi wprowadzające i kluczowe pojęcia	297
II. Warunki stosowania telepracy przez pracodawcę	299
Rozdział X. Wynagrodzenie za pracę	303
§ 47. Pojęcie i charakter prawny wynagrodzenia	303
I. Cechy i definicja wynagrodzenia za pracę	303
II. Przedmiot wynagrodzenia za pracę	306
§ 48. Podstawy prawne wynagrodzenia	310
§ 49. Metody ustalania wynagrodzenia i systemy wynagradzania	314
§ 50. Składniki wynagrodzenia	316
I. Składniki wynagrodzenia jako element polityki kadrowej	316
II. Wynagrodzenie minimalne	318
III. Wynagrodzenie zasadnicze	319
IV. Dodatki, premie i nagroda jubileuszowa	320
§ 51. Ochrona wynagrodzenia za pracę	322
I. Środki ochrony wynagrodzenia za pracę	322
II. Wyłączenie zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia	322
III. Termin, miejsce i czas wypłaty wynagrodzenia	323
IV. Pieniężna forma wynagrodzenia	326
V. Odliczenia i potrącenia z wynagrodzenia za pracę	327
VI. Kwota wolna od potrąceń	329
§ 52. Świadczenia majątkowe związane z pracą niestanowiące wynagrodzenia	330

§ 53. Ochrona roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy	331
Rozdział XI. Obowiązki pracodawcy i pracownika	336
§ 54. Uwagi ogólne	337
§ 55. Obowiązki pracodawcy określone w art. 94 KP	338
§ 56. Obowiązek przeciwdziałania mobbingowi	349
§ 57. Obowiązek pracodawcy wydania świadectwa pracy	355
§ 58. Obowiązki pracownika określone w art. 100 KP	360
§ 59. Zakaz konkurencji	364
Rozdział XII. Czas pracy	372
§ 60. Źródła regulacji czasu pracy	373
I. Polskie regulacje czasu pracy	373
II. Międzynarodowe i unijne regulacje czasu pracy	373
§ 61. Pojęcia i instytucje dotyczące czasu pracy	374
I. Czas pracy	374
II. Wymiar czasu pracy	377
III. Norma czasu pracy	379
IV. Niepełny wymiar czasu pracy	380
V. Pięciodniowy tydzień pracy	383
VI. Okres rozliczeniowy	384
VII. Doba pracownicza i ruchomy czas pracy	386
VIII. Okres odpoczynku	387
IX. Praca zmianowa	387
X. Rozkład czasu pracy	388
XI. System czasu pracy	390
XII. Praca w nocy	391
XIII. Przerwy a czas pracy	391
XIV. Dyżur	393
XV. Podróż służbowa	396
§ 62. Odpoczynek dobowy i tygodniowy	398
I. Uwagi wstępne	398
II. Odpoczynek dobowy	398
III. Odpoczynek tygodniowy	399
§ 63. Systemy czasu pracy	400
I. Uwagi wstępne	400
II. Podstawowy czas pracy	401
III. Równoważny czas pracy	401
IV. Skrócony czas pracy	403
V. Zadaniowy czas pracy	404
VI. Czas pracy w ruchu ciągłym	407
§ 64. Praca w dni wolne od pracy	409
I. Uwagi wstępne	409
II. Praca w dzień wolny od pracy z tytułu przeciętnie 5-dniowego tygodnia pracy	410
III. Praca w niedziele i święta	411

§ 65. Rekompensowanie pracy w nocy	414
§ 66. Praca w godzinach nadliczbowych	415
I. Pojęcie i przesłanki zlecenia pracy w godzinach nadliczbowych	415
II. Limity godzin nadliczbowych	419
III. Praca w godzinach nadliczbowych w niepełnym wymiarze czasu pracy	420
IV. Rekompensowanie pracy w godzinach nadliczbowych	420
§ 67. Czas pracy osób na stanowiskach kierowniczych	424
§ 68. Ewidencja czasu pracy	428
Rozdział XIII. Urlopy pracownicze	431
§ 69. Uwagi ogólne	432
§ 70. Urlopy wypoczynkowe	433
I. Pojęcie i charakter prawny urlopu wypoczynkowego	433
II. Nabywanie prawa do urlopu wypoczynkowego. Wymiar urlopu wypoczynkowego	435
III. Sposób realizacji prawa do urlopu wypoczynkowego	446
IV. Świadczenia przysługujące z tytułu urlopu wypoczynkowego	456
§ 71. Urlopy bezpłatny	459
Rozdział XIV. Uprawnienia pracownika związane z rodzicielstwem.....	464
§ 72. Uwagi ogólne	464
§ 73. Zakaz zatrudniania kobiet w ciąży oraz karmiących piersią przy pracach uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia, mogących mieć niekorzystny wpływ na ich zdrowie, przebieg ciąży lub karmienie piersią	468
§ 74. Uprawnienia przysługujące w okresie ciąży	470
§ 75. Uprawnienia przysługujące w związku z wychowywaniem dziecka	479
Rozdział XV. Zatrudnianie młodocianych	494
§ 76. Uwagi ogólne	494
§ 77. Pojęcie młodocianego	498
§ 78. Warunki dopuszczalności zatrudniania młodocianych	500
§ 79. Przygotowanie zawodowe młodocianych	502
§ 80. Obowiązek dokształcania	506
§ 81. Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe	506
§ 82. Szczególna ochrona zdrowia młodocianych	507
§ 83. Urlopy wypoczynkowe młodocianych	511
Rozdział XVI. Powszechna ochrona pracy	512
§ 84. Pojęcie ochrony pracy	512
§ 85. Podstawy prawne	513
§ 86. Obowiązki pracodawcy w zakresie ochrony pracy	514
I. Charakterystyka obowiązków pracodawcy	514
II. Rodzaje obowiązków pracodawcy	516

§ 87. Obowiązki innych podmiotów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	524
§ 88. Środki realizacji prawa pracownika do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	526
§ 89. Wewnętrzne (zakładowe) instytucje ochrony pracy	528
I. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	528
II. Konsultacje oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	531
§ 90. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	533
I. Pojęcie wypadku przy pracy	533
II. Tryb ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy	537
III. Pojęcie choroby zawodowej	539
IV. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	543
1. Prawo do świadczeń i ich rodzaje	543
2. Utrata prawa do świadczeń	545
3. Zbieg tytułów do świadczeń wypadkowych z innymi tytułami	547
4. Świadczenia uzupełniające	547
5. Odszkodowanie za przedmioty utracone	548
Rozdział XVII. Nadzór nad warunkami zatrudnienia	549
§ 91. Uwagi ogólne	549
§ 92. Państwowa Inspekcja Pracy	551
§ 93. Społeczna inspekcja pracy	557
Rozdział XVIII. Odpowiedzialność pracownicza	561
§ 94. Uwagi ogólne	562
§ 95. Odpowiedzialność porządkowa	563
§ 96. Odpowiedzialność dyscyplinarna	571
§ 97. Odpowiedzialność materialna	575
Rozdział XIX. Zbiorowe prawo pracy	592
§ 98. Ogólna charakterystyka zbiorowego prawa pracy	593
I. Przedmiot zbiorowego prawa pracy	593
II. Podmioty zbiorowego prawa pracy	594
III. Zbiorowe prawo zatrudnienia	595
§ 99. Związki zawodowe	597
I. Uwagi wstępne	597
II. Wolności związkowe	599
III. Struktury związków zawodowych	603
IV. Utworzenie związku zawodowego	605
V. Cele, zadania i uprawnienia związków zawodowych	606
VI. Status prawny zakładowej (międzyzakładowej) organizacji związkowej	608
§ 100. Pozazwiązkowe przedstawicielstwo pracowników	612
I. Przedstawicielstwa zinstytucjonalizowane	612
1. Rady pracowników	612

2. Europejskie rady zakładowe i inni przedstawiciele załóg w przedsiębiorstwach ponadnarodowych	614
3. Rady pracownicze w przedsiębiorstwach państwowych	617
II. Przedstawicielstwo niezinstytucjonalizowane	618
§ 101. Organizacje pracodawców	619
§ 102. Rozwiązywanie sporów zbiorowych	620
I. Uwagi wstępne	620
II. Pojęcie, przedmiot i strony sporu zbiorowego	621
III. Procedura rozwiązywania sporu zbiorowego – rokowania, mediacje i arbitraż społeczny	622
IV. Strajk	624
§ 103. Dialog trójstronny	626
Rozdział XX. Rozwiązywanie sporów i przedawnienie roszczeń ze stosunku pracy	629
§ 104. Uwagi wstępne i terminologiczne	630
§ 105. Polubowne rozwiązywanie sporów ze stosunku pracy	632
§ 106. Uгода w sporze ze stosunku pracy	632
§ 107. Komisje pojednawcze	636
§ 108. Sąd polubowny	640
§ 109. Rozstrzyganie spraw z zakresu prawa pracy przez sądy pracy	640
I. Ustrój sądów pracy	640
II. Sprawy z zakresu prawa pracy rozpoznawane przez sądy pracy	643
1. Sprawy o roszczenia ze stosunku pracy	644
2. Sprawy o roszczenia związane ze stosunkiem pracy	646
3. Sprawy o ustalenie istnienia stosunku pracy	647
4. Sprawy o roszczenia z innych stosunków prawnych	648
5. Sprawy o odszkodowanie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	648
6. Sprawy niemieszczące się w definicji „spraw z zakresu prawa pracy”	648
7. Sprawy niepodlegające właściwości sądów pracy	649
III. Katalog spraw rozpoznawanych przez sądy pracy	650
1. Sprawy z powództwa pracownika	650
2. Sprawy z powództwa pracodawcy	651
3. Sprawy z powództwa związków zawodowych	651
4. Sprawy z odwołania stron układu zbiorowego pracy	652
IV. Właściwość rzeczowa i miejscowa sądów pracy	652
1. Uwagi ogólne	652
2. Właściwość rzeczowa	652
3. Właściwość miejscowa	654
4. Przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu	654
V. Postępowanie przed sądami pracy	654
1. Uwagi ogólne	654
2. Zasady postępowania odrębnego w sprawach z zakresu prawa pracy	655

2.1. Uwagi ogólne	655
2.2. Zasada szczególnej ochrony uzasadnionych interesów pracownika	655
2.3. Zasada ograniczonego formalizmu procesowego	657
2.4. Zasada szybkości postępowania.....	657
2.5. Zasada ugodowego załatwiania sporów.....	658
2.6. Zasada ograniczonej odpłatności	658
3. Koszty procesu w sprawach z zakresu prawa pracy	658
§ 110. Przedawnienie roszczeń, terminy zawite i terminy podobne do terminów zawitych	660
I. Przedawnienie roszczeń	660
II. Terminy zawite i terminy podobne do terminów zawitych	664
Rozdział XXI. Odpowiedzialność pracodawców za naruszenie przepisów prawa pracy	666
§ 111. Uwagi ogólne	666
§ 112. Odpowiedzialność majątkowa (odszkodowawcza) pracodawcy ..	667
§ 113. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika	668
§ 114. Przepiępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową	674
Rozdział XXII. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu ..	677
§ 115. Problematyka społeczno-ekonomiczna bezrobocia	677
§ 116. Problematyka prawna bezrobocia	680
I. Uwagi wprowadzające	680
II. Zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu	681
III. Pojęcie bezrobotnego	684
IV. Świadczenia dla bezrobotnych	688
V. Działania na rzecz osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy	691
Indeks rzeczowy.....	693